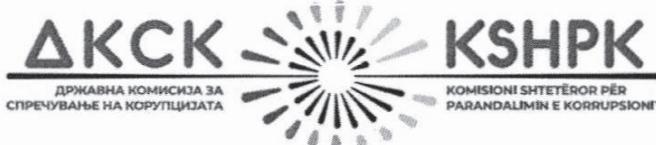

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT

11-7470/2
29-11-2022

ИЗВЕШТАЈ

за антикорупциска проверка на Законот за катастар на недвижности
од аспект на состав на органите на Комората на трговци поединци овластени геодети и
трговски друштва за геодетски работи

Наслов: Закон за катастар на недвижности („Службен весник на Република Македонија“ број 55/13, 41/14,
115/14, 116/15, 153/15, 192/15, 61/16, 172/16, 64/18 и 124/19)

Доставено барање мислење од овластен предлагач/по сопствена иницијатива:

Врз основна на член 17 став 1 точка 2 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси „Службен весник на Република Македонија“ бр.12/2019), а во врска со иницијатива поднесена од-----
-- за антикорупциска проверка на одредби од Законот за катастар на недвижности

Област:

Геодетско-катастарски информационен систем и катастар на недвижности

Генерална оценка

1. Осврт на барањето :

Со Законот за катастар на недвижности се уредува управувањето со Геодетско-катастарскиот информационен систем, одржувањето на катастарот на недвижности, востановувањето и одржувањето на катастарот на инфраструктурни објекти како дел од катастарот на недвижности, основните геодетски работи, геодетските работи за посебни намени, премерот на недвижностите во функција на катастарот на недвижности, премерот и одржувањето на државната граница на Република Македонија, топографските карти, масовната процена на недвижностите, воспоставувањето и управувањето со Графичкиот регистар за градежно земјиште, водењето на Регистарот за просторни единици, водење на Графичкиот регистар за улици и куќни броеви, надзорот на работењето на трговците поединци овластени геодети и трговските друштва за геодетски работи, како и статусот, организацијата, работењето и надлежностите на Агенцијата за катастар на недвижности.

2. Разгледани / консултирани дополнителни материјали:

- Закон за градење („Службен весник на Република Македонија“, бр.130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/12, 25/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14 и 187/14)

Адреса: ул. Пресвета Богородица бр.3, 1000 Скопје - Република Северна Македонија
Adresa: rr.Presveta Bogorodica nr.3, 1000 Shkup - Republika e Maqedonisë së Veriut

email: contact@dksk.org.mk
телефон: +389 2 3248 930
<https://www.dksk.mk>

- Правилник за лиценца за вршење на геодетски работи („Службен весник на Република Македонија“, бр.132/2013 и 29/2019)
- Закон за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“, бр.43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 и 20/2019 и „Службен весник на Република Северна Македонија“, бр.109/2019 и 153/2019)
- Закон за нотаријатот („Службен весник на Република Македонија“, бр.72/2016 и 142/2016)
- Закон за извршување („Службен весник на Република Македонија“, бр. 72/16 и 142/16)
- Закон за стечај („Службен весник на Република Македонија“ бр. 34/2006, 126/2006, 84/2007, 47/2011, 79/2013, 164/2013, 29/2014, 98/2015 и 192/2015).

Државната Комисија за спречување на корупција, врз основа на член 17 став 1 точка 2 од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр.12/2019), а согласно со Методологијата за антикорупциска проверка на легислативата, по спроведената антикорупциска проверка на одредби од Законот за катастар на недвижности кои се однесуваат на **состав на органите на Комората на трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи**, го донесе следниот:

ЗАКЛУЧОК

Се констатира постоење на коруптивен ризик на одредбата со која се уредува составот на Управниот одбор како орган на Комората на трговци поединци овластени геодети и трговски друштва за геодетски работи, заради можноста од влијание и интерес во работата на Комората.

Образложение

Државната комисија за спречување на корупцијата, постапувајќи по иницијатива доставена од -----, спроведе антикорупциска проверка на член 133 од Законот за катастар на недвижности, со која се уредува:

Став (1) „Управниот одбор е составен од седум члена од кои четири члена од редот на членовите на Комората и на предлог на директорот на Агенцијата три члена од редот на вработените во Агенцијата.,, (зборот „Агенција,, се однесува на Агенција за катастар на недвижности)

Во процесот на антикорупциска проверка, со цел идентификација на регуляторни ризици од корупција и судир на интерес во цитираната одредба, ДКСК изврши анализа на одредби од законот кои се во директна врска и корелација со оваа одредба, поединечно и системски ја толкуваше секоја од нив, како и изврши споредбена анализа со одредби од други закони кои уредуваат здружување на лица од одредена област. Врз основа на сите наведени процесни дејствија, се констатира дека членот 133 од законот со која се уредува составот на Управниот одбор, може да предизвика ризик од корупција, заради можноста од влијание и интерес во работата на Комората.

1. Имено, трговците поединци овластени геодети и трговските друштва за геодетски работи, согласно член 127 се здружени во Комора заради застапување и усогласување на заедничките интереси, заштита на јавните интереси и заштита на интересите на трети лица, а со Комората управуваат нејзините членови непосредно преку свои претставници.

Оттука, јасно и недвосмислено произлегува дека членови во органите на Комората, а тоа се Собранието на Комората, Управниот одбор и претседателот на Комората, треба да бидат претставници од трговците поединци овластени геодети и трговските друштва за геодетски работи, кои всушност се членови на Комората.

Учество во Управниот одбор на три члена од редот на вработените во Агенцијата, е во директна внатрешна спротивност со член 127 став (6) од законот, каде е уредено „Комората е самостојна, непрофитна и независна организација со својство на правно лице.. Ова е во спротивност и со Законот за спречување на корупција и судир на интереси, бидејќи остава можност за влијание врз независното донесување на одлуките на Управниот одбор.

2. Исто така, целите и задачите на Комората кои се дефинирани како интерес на нејзините членови, не мора да претставуваат интерес на вработените од Агенцијата кои учествуваат во Управниот одбор како орган на Комората, преку своите претставници.

На овој начин се остава можност да влијаат при донесување на одлуките што се интерес на членовите на Комората, а со тоа и да бидат подложни на коруптивни дејствија. Во оваа смисла беше земен предвид член 129 од законот, каде јасно и недвосмислено се дефинирани целите и задачите на Комората, а тоа се: застапување на заедничките интереси на членовите на Комората, подобрување на ефикасноста на работата и работењето на членовите и нивната организираност, искајување на интересите на членовите на Комората пред надлежните државни органи и институции, обезбедување деловно стручни услуги за потребите на членовите, давање совети, информации и помош заради подобрување на резултатите на работењето на членовите на Комората, поттикнување на слободната бизнис иницијатива, соработка и конкурентност, го уредува начинот на постапување по предметите и врши распоредување на нерешените предмети, утврдување и негување на добрите деловни обичаи, развивање на деловниот морал и утврдување на правила на деловното однесување на членовите на Комората во меѓусебните односи и во односите кон трети лица и на пазарот и други работи.

3. Покрај горенаведените одредби од Законот за катастар на недвижности, во процесот на антикорупциска проверка, беше извршена компаративна анализа со други законски и подзаконски акти кои уредуваат здружување на лица од одредена област преку основање на Комори како самостојни и независни организации со статус на правно лице и на кои со закон им се дадени јавни овластувања:

- Законот за градење, каде во Комора се здружуваат овластени архитекти и овластени инженери,
- Законот за нотаријатот, каде нотарите како лица што вршат јавни овластувања, членуваат во Комора,
- Законот за извршители, согласно кој извршителите се здружуваат во Комора на извршители,
- Закон за стечај, согласно кој стечајните управници на територијата на Република Македонија се организирани во Комора на стечајните управници на Република Македонија,
- Закон за адвокатурата, каде адвокатите се здружуваат во Комора на Адвокатите,
- Закон за здравствената заштита, согласно кој сите доктори на медицина на територијата на Република Северна Македонија, се здружуваат во Лекарската комора на Република Северна Македонија, како самостојна и професионална организација.

Од спроведената анализа недвосмислено произлезе дека органите на Коморите кои се уредени со опфатените закони, се составени исклучиво од претставници на членовите кои се здружиле заради остварување на своите интереси, со што законодавецот ја дава можноста за самостојност и независност.

Оттука, за ДКСК е оправдано сомневањето дека со постоење на член 133 во Законот за катастар на недвижности, не се обезбедува самостојност и независност во работењето на Комората и претставува законска основа и реална можност за влијание и коруптивен ризик. Исто така, имајќи го предвид останатото позитивно право во Република Северна Македонија, со нејзиното постоење не се обезбедува воедначен пристап во законската регулатива.

4. Во насока на заштита на јавниот интерес, бидејќи на Комората со закон и се дадени јавни овластувања, законодавецот има предвидено контролни механизми.

Така, согласно член 128 став 3 од Законот за катастар на недвижности, Агенцијата за катастар на недвижности врши надзор над вршењето на јавните овластувања и во рамки на оваа надлежност има право да укажува на определени материјални и процедурални недостатоци во работата на Комората и да дава препораки за доследно спроведување на законот во делот на извршување на јавните овластувања.

Доколку Комората не ги отстрани недостатоците и по дадените укажувања, јавните овластувања и се одземаат или ограничуваат најмногу до една година, со решение на директорот на Агенцијата.

Покрај овој контролен механизам во врска со извршувањето на работите од страна на Комората, предвидени се и други контролни механизми кои се во функција на заштита на јавниот интерес:

- Агенцијата за катастар на недвижности учествува во постапката за издавање и одземање на лиценца за вршење на геодетски работи, преку свој претставник во Комисијата, која ја формира Управниот одбор,
- согласно член 125 став 2 од законот, тарифникот за висината на надоместокот за извршените геодетски работи, на предлог на Комората, а со согласност на Владата на Република Македонија, го донесува Управниот одбор на Агенцијата за катастар на недвижности.

Со овие контролни механизми се заштитува јавниот интерес, но истовремено се обезбедува начелото на владеење на правото, независност и самостојност во работењето на Комората.

Земајќи го предвид наведеното, целта за здружување на трговците поединци овластени геодети и трговските друштва за геодетски работи и со закон дефинираната самостојност и независност на Комората, како и контролниот механизам кој е предвиден за заштита на дадените јавни овластувања во Законот за катастар на недвижности, ДКСК најде дека членот 133 од законот со која се уредува составот на Управниот одбор и учеството на вработени од Агенцијата за катастар на недвижност, остава можност за влијание во работата и независноста на Комората што е предвидено со Законот за катастар на недвижности.

Заклучок и препораки

Државната комисија за спречување на корупцијата врз основа на спроведената анализа и проверка, а со цел обезбедување независност и самостојност во работата на Комората, препорачува:

- измена на член 133 од Законот за катастар на недвижности со кој се уредува составот на управниот одбор, при што во овој орган, Комората ќе биде претставувана исклучиво од свои членови,
- се препорачува при изготвувањето на потребните измени и дополнувања да бидат вклучени и претставници од надлежните институции.

Изработил,

Дијана Димковска, советник

Одобрил,

Владимир Георгиев, член на ДКСК

